

Ëllëg ci Amerig ak 18 Sulet 2020 - Ñaareel bi

Lekkal Kàddu gi

Jeff Pippenger

2023-08-24

Tuuti lu jiitu àtte ba ñu tëj, am na ndigal buy wax ne: “bu leen rëcc waxi yëgle gi nekk ci téere bii.”

Mu ne ma: “Bulul waxi yi ci kàddug yonent bii téere bi, ndaxte waxtu wi jege na. Ku jubadi, na wéyal ci jubadi; ku sobe, na wéyal ci sobe; ku jub, na wéyal ci jub; te ku sell, na wéyal ci sellaayam.” Peeñu bi 22:10, 11.

Ci terebinu juróom ci téereb Pexe yi, Yàlla Baay bi toog na ci bàngaasam, te am na téere ci loxoom bu ñu tëj ak juróom-ñaari màndarga yu tëj.

Te gis naa ci ndeyjooru ki toogoon ca gàngune ga, ab tééré buñu bind ci biir ak ci ginnaaw, te tëj na ko ak juróom-ñaari màndarga yu tëj. Peeñu 5:1.

Ndegam li tàmbalee ca benn sarax bu njëkk, ba mu yokku ba ci juróom-ñaareel xët, nu gis ne Yeesu, mi ñuy tektale ni Mbaam mu mag mi cosaanu giir Yuuda, mooy Ki jël téere bi ci loxob Baayam te tàmbali di ubbi siir ya benn ci beneen. Bi Mu ubbee siir bu juróombeneel bi te joxe ndigal li siir boobu di tektale, xët wu juróombeneel wi jeex. Mu jeex ak laaj bu dugal ci xët wu juróom-ñaareel wi, fa nu gis tontu laaj bi ñu yëkkatiwoon ci aaya bu mujj bi ci xët wu juróombeneel wi.

Ndax bés bu mag bu meram aksi na; te kan moo man a taxaw? Peeñu 6:17.

Saar bi juróom ñaareel mi daldi tegtal ñaari téere yi: téeméeri ñeent fukk ak ñeent junni nit ñi ak “mbooloo mu mag mi.” Gannaaw ba ñu jébbale nit ñi Yàlla ci saar bi juróom ñaareel, ba noppi nu gis muureefu juróom ñaareel ba noppi ci yi ñuy dindi. Benn yeneen waxu njàngat ci téereb Peeñ mi rekk mooñu tëj, mooy juróom ñaareel thunder yi ci saar bi fukk. Wax ji yomb mooy ne, benn waxu njàngat rekk ci téereb Peeñ mi moo tëj te manees na ko ubbi lu jiitu mbirum probation jeex, mooy “juróom ñaareel thunder yi.”

Ay at yu bari, su fekke ay fanweer la, Future for America dafa xamle ne lan la “juróom-ñaari dënn-dënn” di tekki. “Juróom-ñaari dënn-dënn” yi dañuy tekki jaar-jaaru yoon wi ñuy wax Millerite, dale ko ci 11 Awu 1840 ba 22 Oktoobar 1844. Sister White dëggal na mbir moomu te dolli ne “juróom-ñaari dënn-dënn” yi itam dañuy tekki “mbir yu ñëw te deesleen xamle ci seen toftale.” Jëfandikukat bu mat sëkk ci mbir yii mën nañu ko gis ci Habakkuk’s Tables, ngir képp ku xamul yii dëgg-yoon yu yonent.

Dëggu juróomi dënn yi ñu wone woon ci jamono ji weesu ba tey mooy dëgg, waaye li dale ci weeru Awgüst bii at mi, Boroom bi dindi na loxoom ci mbir yii te ngir xeex gi gën a leer, moom mi ngi feeñsi ay xam-xam yu gën a tar. Dinañu tàmbalee ak saraxu fukki ci Kàddug Yàlla gi nekk ci Peeñu 10, ba noppi nga seet ndimbalum Sister White ci sarax boobu. Bala nu def loolu, war na nu

xamaar ñaari tollu yu jëmul ci xalaatu juróomi dënn yi.

Ñaari njëkk bi mooy ne, xamle dëgg juróom-ñaari dënn yu réy yi tey ubbi na, dafa soxla ay yoonu dëgg yu bari ngir defar ci seen berab lépp lu juróom-ñaari dënn yu réy yi di tegtal. Fii laay ñaan, muñug gaayi Yàlla yi nekk. Ñaareel njëkk bi ci loolu mooy ne, porogaraamu mi di jur bindu wax ak baat bu jëm ci mbind yi am na kem-kàttan ci tolluwaayu waxtu wu mu mana jàng ak wax. Mbind yi war nañu méngoo ak boobu waxtu. Li dale ca njëlbéenu gëstu bii, maa ngi leen xamal ne, dina soxla ay mbind yu néewul ngir taxawal dëgg gi juróom-ñaari dënn yu réy yi di tegtal. Léegi, jëm nanu ca saraxal fukki.

Te gis naa beneen malaaka bu am doole wàcce ci asamaan, mu sol niir; gannaar mel ni xonq wi nekk ci kaw boppam, kanamam mel ni jant bi, te tàmkan yi mel ni ay kenoori safara. Te amoon na ci loxoom ab téere bu ndaw bu ubbeeku; mu teg tàmkan gu ndeyjoor ci géeg gi, ak tàmkan gu càmmoñ ci suuf si, mu yuuxe ak baat bu réy, ni lewtooru buy roor; te ba mu yuuxee, juróom-ñaari dënnu yi joxe seen baat. Ba juróom-ñaari dënnu yi joxee seen baat, dama doon bind; waaye ma dëgg baat bu jóge asamaan, di wax ak man ne: “Tëjël li juróom-ñaari dënnu yi wax, te bul ko bind.” Te malaaka ba ma gisoon, taxaw ci géeg gi ak ci suuf si, yékkati na loxoom jëm asamaan, baat ci turu Ki dund ba fàww ak fàww, Moom mi bind asamaan ak li ci nekk, ak suuf si ak li ci nekk, ak géeg gi ak li ci nekk, ne waxtu du yàggatul. Waaye ci fan yi baatu juróom-ñaareel malaaka ba, bu tàmbalee wol liit, kumpay Yàlla dina mat, ni ko waxee ay jaamam yonent yi. Te baat ba ma dëggoon, bu jóge asamaan, waxaat na ak man ne: “Demal jël téere bu ndaw ba bu ubbeeku, bi nekk ci loxou malaaka ba taxaw ci géeg gi ak ci suuf si.” Noonu ma dem ca malaaka ba, ne ko: “Jox ma téere bu ndaw ba.” Mu ne ma: “Jël ko te lekk ko; dina wex sa biir, waaye ci sa gémmin dina neex ni lemm.” Noonu ma jële téere bu ndaw ba ci loxou malaaka ba, lekk ko; te ci sam gémmin mu neex ni lemm, waaye bi ma ko lekkee, sama biir wex. Mu ne ma: “Fàww nga waxaat kàddug Yàlla ci kanam nit ñu bare, ak xeet yi, ak làkk yi, ak buur yi.” Peeñu 10:1–11.

Ci wax ci saraxu fukk, Sister White ne:

“Malaka bu am doole bi jàngaloon Yowaana, kennu woonu ci lu gën Yeesu Kirist. Bi Mu teggee tàmkan ndayjoor ci géeg gi, te tàmkan càmmoñ ci suuf su wow, loolu di wone wàll wi Mu di def ci jëfandikoo yii mujj yi ci xuloo bu mag bi ak Seytaane. Tàkkute boobu mooy firndeel sañ-sañam ak kàttanam gu kawo ci kaw suuf si yépp. Xuloo boobu dafa gëna dëgër te gëna wóor dale ci jamono jooju ba jamono jii, te dina kontine ba ci jëf yi mujj yi, bu liggéeyu njàngum kàttanu lëndëm yi agsee ci ngëneelam. Seytaane, booleek nit ñaaw ñi, dina nax àddina si yépp ak mbooloooy gëm-gëm yi bëggul mbëggeelu dëgg gi. Waaye malaka bu am doole bi dafay laaj ñu jëfandikoo seetlu. Mu woo ak baat bu xumb. War na won kàttanu baatam ak sañ-sañam ñi booloo ak Seytaane ngir xeex dëgg gi.”

«Gannaaw juróom-ñaari dënnu-y asamaan yii waxee seeni baat, ndigal gi ñëw ci Yowaana, ni mu ñëwoon ci Daniyeel ngir téere bu ndaw ba: “Tëjël yoo xam ne li juróom-ñaari dënnu-y asamaan yi wax, bul ko bind.” Loolu jëm na ci xew-xew yu ëllëg yi, te dees na leen feeñal ci seen toftale. Daniyeel dina taxaw ci wàllam ci njeexital fan yi. Yowaana gis na téere bu ndaw ba buy ubbi. Kon nag, kàdduy wax ci Daniyeel am nañu seen berab bu jub ci yégle bii njëkk, ñaareel bi ak ñetteel bi, yi war a jox àddina si. Ubbi téere bu ndaw ba mooy yégle bi jëm ci

jamono.»

“Téereb Danyeel ak Peeñ mi benn lañu. Benn bi yonent la, beneen bi peeñu la; benn bi téere buñ tēj la, beneen bi téere buñ ubbi la. Yowaana dégg na kumpay yi dēnnu yi wax, waaye ndigēl nañu ko mu bañ a bind leen.

«Leeru bu bees ci Yonent Yowaana, te ñu wax ko ci juróom-ñaari dēnn yu dēgēr yi, dafa doon melokaanu mbir yi di am ci suufu yégleb benn ci malaaka yi ak ñaareel bi. Gēnuloon ngir nit ñi xam loolu, ndax seen ngēm war na, ci lu amul fenn, ñu nattu ko. Ci sistemu Yàlla, dēgg yu yéeme te dēgēr lool war nañu leen yégle. Yégleb benn ci malaaka yi ak ñaareel bi war nañu leen yégle, waaye benn leeru bu yokkut warul feeñ balaa yégle yii def seen liggéey bu ñu leen jagleel. Loolu lañu teg ci misaal ci malaaka mi taxaw ak benn tànk ci géej gi, beneen bi ci suuf si, di yégle ak giñ gu gēna ragal ne waxtu du yokkuwaat.» The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

“Malaka bu mag bi” bi wacce ci 11 ut 1840 mooy Kirist, te amoon na benn bataaxal ci loxoom bu Yowaanañu ko waxoon mu lekk ko. Li Yowaana lekkoon mooy benn yégle, waaye ndaxte yégle loolu ñu jagleeloon ko ngir yóbbu ko ci nit ñi Yàlla, du àddina si. Dafay am solo lool nu xam kan la kàddu gi di jublu, ndaxte doonte Kirist wacce ci 11 ut 1840, te loolu di màndargaal ne dooleelug yégleb malaaka bu njèkk gi tàmbali na, te noonu it di wone kañ lañu di yóbbu yégleb malaaka bu njèkk gi ci àddina bépp, waxtu waññi téere bi Yowaana waroon a lekk mooy di wone kañ la Protestantis def jébbal mbubbam ci kaw Millerite yi. Bi Kirist wacce ak téere bu ndaw bi, dafa doon jeexal diggante kóllēreem ak kērcēen ga jóge ca màndiñ ma, te ci benn yoon boobu sax di ràññee askanu Millerite yi ni ñoom ñoo doon askanam gu bees, askanam gu mu tànn ci kóllēre. Millerite yi dañoo doon nit ñu nekkoonul woon nit ñi Yàlla. Yonent yi duñu mēs a weddi seen bopp.

Mu ne ma: “Yow doomu nit ki, taxawal sa tànk, te dinaa wax ak yaw.” Noonu Ruuh bi dugg ci man bi mu doon wax ak man, te taxawal ma ci sama tànk, ba ma dégg ki doon wax ak man. Mu ne ma: “Yow doomu nit ki, maa ngi la yónni ca waa Israayil, ca xeet wu bañ a déglu te weddi ma; ñoom ak seen baay yi tooñ nañu ma, ba bésuub tey jii. Ndaxte ñoom ay xale yu ñakk sutura lañu te dēgēr xol. Maa ngi la yónni ci ñoom, te dinga ne leen: ‘Ni la Boroom bi Yàlla waxe.’ Te ñoom, su ñu déggée walla su ñu bañee dégg, ndax kēr gu weddi lañu, waaye dinañu xam ne ab yonent am na woon ci seen biir. Te yow, doomu nit ki, bul leen ragal, te bul ragal seen wax, doonte garab yu am xeex ak xēx yaa ngi ànd ak yaw, te yaa ngi dēkk ci biir jànj yu tar; bul ragal seen wax, te bu leen séen look yu la tiitloo, doonte kēr gu weddi lañu. Te dinga leen wax sama kàddu yi, su ñu déggée walla su ñu bañee dégg, ndaxte ñoom dañoo gën a weddi. Waaye yow, doomu nit ki, déglu li ma lay wax; bul weddi ni kēr googu gu weddi; ubbi sa gémmini, te lekk li ma lay jox.” Ba ma xool, gis naa ne loxo ñēw ci man; te xoolal, téere bu ñu wēr ci mbind moo nekkoon ci biir. Mu tàllal ko ci sama kanam; te ñu bindoon na ko ci biir ak ci biti; te mbind mi nekk ci biir mooy jooy, ak naqar, ak ay yàqule. Mu yokk ne ma: “Yow doomu nit ki, lekk li nga gis; lekk téere bii bu ñu wēr ci mbind, te dem wax ak kērg Israayil.” Noonu ubbi naa sama gémmini, mu tax ma lekk téere boobu bu ñu wēr ci mbind. Mu ne ma: “Yow doomu nit ki, may sa biir lekk, te feesal sa dēnn ak téere bii bu ñu wēr ci mbind bi ma lay jox.” Noonu lekk naa ko; te neex na ci sama gémmini ni leñu. Mu ne ma: “Yow doomu nit ki, demal, jēm ca

kërg Israayil, te waxal leen sama kàddu yi. Ndaxte du ca nit ñu wax wax wu ñuul te làkk wu tar ngañu la yónni, waaye ca kërg Israayil; du ci xeet yu bare yu wax wax wu ñuul te làkk wu tar, yi nga manul a xam seen wax. Wóor na ne, su ma la yónnee ci ñoom, dinañu la déglu. Waaye kërg Israayil du la déglu, ndaxte bëggüñu ma déglu; ndaxte kërg Israayil gépp ay nit ñu ñakk sutura lañu te dëgër xol. Xoolal, def naa sa kanam mu dëgër ci seen kanam, ak sa jë xaaju bopp mu dëgër ci seen jë xaaju bopp. Ni diaman bu gën a dëgër doj, noonu laa defee sa jë xaaju bopp; bul leen ragal, te bu leen séen look yu la tiitloo, doonte kër gu weddi lañu.” Mu yokk ne ma: “Yow doomu nit ki, jëfandikoo ci sa xol sama kàddu yépp yi ma lay wax, te déggal ak sa nopp.” Esekiyel 2:1–3:10.

Bi Kirist wàccee ak téere bu ndaw ba nga xam ne Yowaana jël ko lekk, mu nekkoon ci ay “gémminam ni lewul ci saf-safam.” Yowaana mi ñuy wax ki jot ndigal ci Peeñ yi ak Esëkiel, ñoom ñaar ñépp jot nañu yégle ci “loxob” Kirist. Esëkiel, te moo tax it Yowaana, am nañu woon yégle bu ñu war a yégle “këru Israayil,” waaye du ci ñi nekk bitim Israayil. Su fekke ne ñi nekk bitim Israayil déggoon nañu yégle bi, dinañu ko nangu woon, waaye du Israayil, ndaxte “kër gépp” gu Israayil “ay ku dëgër bopp lañu te dëgër xol.” Këru Israayil gépp (kër gépp gi) dafa doon ku bañ Yàlla ci mat wépp. Israayil ci atum 1840, Peeñ gu fukki xaaj wa tere na ko ni mbooloom gëm gi nekk ci màndiñ ma. Noonu lañu feesaloon kaas bu seen waxtu nattu ba.

Bu ñaareel xebaar bi duñu ko dégg ci Israayil, waaye ci loolu sax yónent bi dafa amoon ndigal ngir yóbbu leen xebaaru téere bu ndaw bi, ngir ñu man a teg seen bàkkaar ci seen bañ a nangu leeru malaaka bu jëkk bi. Ci téeri àtte yi, war nañu leen a teg seen bàkkaar ci seen bañ a dégg xebaaru “yónent” bi “nekkoon ci seen biir.” Bañ yónent bi mooy bañ xebaar bi malaaka Jibril joxoon yónent bi, te moom Jibril it dafa jëlewoon xebaar boobu ci Kirist, te Kirist it jële ko ci Baay bi. Bi Kirist wàcce ak xebaaru téere bu ndaw bi ci loxoom, loolu deme na ak bi Xel Mu Sell mi wàcce woon ca këram ga. Loolu Musaa moo ko wone woon lu jiitu ca garab ga dafa tàkk, te mooy benn taxawaayu réereel boobu sax ci bépp yëngu-yëngu yeestal.

“Liggéeyu Yàlla ci kaw suuf si, jamono ju nekk ba ci jamono ju nekk, dafay wone ni am na niru gu yéeme ci bépp yeestal gu mag walla ci bépp yëngu-yëngu bu mag ci mbirum diine. Jëfekaayu Yàlla ak nit ñi mooy sax di benn la. Yëngu-yëngu yu am solo yi ci jamono jii, am nañu seeni niroo ci yi weesu; te xam-xamu kër gu njëkk gi ci jamono yu weesu yi, am na ay njàngale yu am solo lool ngir sunu jamono bii.” The Great Controversy, 343.

Yàquute nguuru Ootoomaan ba 11 Ut 1840, (te mooy bi Yowaana ak Esekiyel lekk téere bu tuuti bi nekkoon ci “loxol” Kirist,) mooy lëndëm bu “dooleel” yégle bu njëkk bu malaaka bi, bi “agsee” ci “waxtu mujj” ba 1798. “Dooleel” nañu ko jaarale ko ci déggal yoonu yonent bu gën a mag bu Millerit yi; miin mi ne at mooy benn bés. Noonu Kirist tàmbalee tabax fondemañu kër Yàlla gu Millerit yi, ni ko defee woon ci waxtu sóobu baatisëmam.

“Gémmin gu nekkuloon bu dëgër bu Natanael léegi dooleel nañu ko, mu tontu ne: ‘Rabbi, yaw yaa di Doomu Yàlla; yaw yaa di Buurub Israyil.’ Yeesu tontu ne ko: ‘Ndax li ma la wax ne gis naa la ci suufu garabu figg bi, nga gëm? Dinga gis yu ëpp solo lii.’ Te mu ne ko: ‘Dégg-dëgg maa ngi leen koy wax, gannaaw fii dungeen gis Asamaan ubbiku, malaakay Yàlla yiy yéeg tey wàcc ci kaw Doomu nit ki.’”

«Ci ñetti ndongoy taalibe yi jëkk, dafa doon sampu njëlbeenu kërceen gi ci liggéeyu nit ku nekk. Jëkk, Yaxya jublu na ñaari taalibeem ci Kirist. Gannaaw loolu, kenn ci ñoom gis na mbokkam bu góor, indi ko ci Kirist. Noonu itam mu woo Filib ngir mu topp ko, te mu dem seet Natanael.» Spirit of Prophecy, volume 2, 66.

Bi Kirist wàccee ci 11 Ut 1840 ak téere bu ndaw bi ubbeeku ci ay loxoom, loolu dafa woon waajal na ko ci yoonu yeesal gi nekk ci jaar-jaari dundug Kirist ci suuf, ndaxte yoonu yeesal bu nekk am na benn ay màndarga-yoon yoo yem. Muusaa ak yoonu yeesal gi mu jiitewoon itam amoon na noonu benn màndarga-yoon. Xew-xewu Muusaa ca garab gu lakk ga doon na misaal bu tegtal wàccug Xel Mu Sell mi ci ñuulug Kirist, te loolu itam doon na misaal bu tegtal 1840, te 1840 itam doon na misaal bu tegtal 11 Sàttumbar 2001 bi malaaka bu mag ba ci Peeñug Yàlla 18 wàccee.

“Ñëw” yaakaaru malaaka bu jëkk bi, ak “ñëw” yaakaaru malaaka ñaareel bi, ak “ñëw” yaakaaru malaaka ñetteel bi, yépp malaaka yi lañu ko tegtal. Malaaka bu jëkk bi am na téereb tuuti ci loxoom, ñaareel bi amoon na mbind ci loxoom, te ñetteel bi amoon na kayit ci loxoom. Ci seedeelu ñaar walla ñett, dëgg di sax. Ñetti malaaka yi yépp, muy ci seen ñëw mbaa ci seen am doole, am nañu yégle ci seen loxo.

Yowaana ak Esekiel da ñuy tektal ñi lekk bataaxal bi ba “ndigal bu njëkk bi” amee doole, te loolu mooy beneen màndarga-y-jamono ci taarix bu wuute ak bi “ndigal bu njëkk bi” agsee woon ci 1798.

Wuute gi nekk ci diggante “agsi” ab yégle ak “dooleelam” mooy benn wuuteg bu am solo lool ci li war a seet. Bu nuy xalaat ci bind bi di ñëw, seetleen ne jëfandikoo malaaka bu njëkk bi bokk na benn jëfandikoo ak malaaka bi nekk ci Peeñu 18, mi leerale suuf si ak ndamam. Seetleen it ne bépp yégle day jur benn xaajoo buy génne ñaari xeet yu bokk ci ñuy jaamu.

“Ñu won ma ngeen xam ne asamaan bépp jël na loxo ci liggéey bi doxoon ci kaw suuf. Yeesu sant na malaaka bu bare doole [malaaka bu njëkk bi] mu wàcc, ngir waare waa suuf si, ba ñu waajal boppam ngir ñaareelu dikkam. Bi malaaka ba jógee ci kanamu Yeesu ca asamaan, leer gu tar lool te màgg ci ndam doon jiitu ko. Ñu wax ma ne yónnentam mooy leeral suuf si ak ndamam te waare nit ki ci mërur Yàlla miy ñëw. Mbooloo yu bare daldi jote leer ga. Yenn ci ñoom dafa mel ni ñu fees ak ragal gu xóot, fekk yeneen ñi nekk ci mbég mu tar te xér ci bannex. Ñépp ñi jote leer ga jublu seen kanam wéy asamaan te màggal Yàlla. Doontees na ko ci kaw ñépp, yenn rekk dugg ci sañ-sañam, waaye jëluñu ko ak seen xol bépp. Ñu bare fees ak mër gu réy. Saraxalekat ak nit ña boole seen bopp ak ña bon ña, te jànkoo ak doole ngir bañ leer gi malaaka bu bare doole ba feeñaloon. Waaye ñépp ñi ko jote tàggook àddina, te booloo bu dëgër lëkk ak seen moroom.”

“Seetane ak ay malaakaam dañoo nekkoon ci liggéey gu bari ngir jéem a yóbbu xel yu baree ak ñi ñëw ci leer gi. Kuréel ga ko bañoon bàyyi nañu leen ci lëndëm. Gis naa malaakatu Yàlla, ak yëngu-yaram gu gëna xóot ci bëgg-bëggam, di wottu nit ñi wax ne ay gaayam lañu, ngir bind jikko ji ñuy feeñal bi ñu leen joxee yégleb bu jóge asamaan. Te bi ñu bare ci ñi wax ne dañuy bëgg Yeesu dëdde yégleb bu asamaan bi ak xeeb, reetaan ak bañ gu metti, ab malaaka mu yor kéyit ci loxoom bind na fa bind gu ruslu. Asamaan gépp feesoon na ak mer gu metti ndax Yeesu dañoo ko yaafal noonu ci ay toppkatam yu wax ne ay gaayam lañu.”

“Gis naa seen naak njub ci ñi wóolu Yàlla, ndaxte gisuwuñu seen Boroom ci jamono ji ñu ko yaakaaroon. Xew-xewu Yàlla la woon ngir nëbb ëllëg te indi ay nitam ba ci bérab bu ñuy fexe dogal. Suñu yéglewul woon waxtu wu leer ngir dikkug Almasi bi, liggéey bi Yàlla dogaloon du matoon. Seytaane dafa doon yóbbu ñu bare lool ngir ñu xool fu sore ci ëllëg ngir xew-xewu mag yi jëm ci àtte ba ak jeexital jamonoy yi ñuy man a tuub. Waroon na nag ñu indi nit ña ba ñuy seet ak seen xol bépp waajal gu jëm ci léegi.”

“Bi jamono di weesu, ñi bañoon a nangu leeru malaaka bi ba noppi booloo ak ñi xeebaar bi xeeb, te ñu daldi wër ñi ñu yàqq yaakaar ak ñaawteef ak ñaawal. Malaaka yi seetoon nañu nekkinu ñi wax ne ay toppkat yu Almasi lañu. Jotug waxtu wu wóor wi nattu na leen, firndeel leen, te ñu bare lool dañu leen natt ci seeni diggante, ba gis ne ñu matul. Ak kàddu yu kawe dañu doon wax ne Kiristen lañu, waaye ci lu jege bépp fànn dañu lajj a topp Almasi. Seytaane bégoon lool ci ni ñi wax ne ay toppkat yu Yeesu lañu nekke.”

“Mu ngi leen doon jàpp ci ab baam. Mu woon na tax ñi ëpp bàyyi yoon wu jub wi, te ñu doon jéema yéeg ba asamaan ci beneen yoon. Malaaka ya gis nañu ñi sell te laab ñi jaxasooki ak bàkkaarkat yi ci Siyon, ak naaféq yu bëgg àddina. Ñu daan wottu taalibey Yeesu yu dëgg yi; waaye ñi yàquoon dañoo doon lor ñi sell yi. Ñi seen xol doon tàkk ak bëgg-bëgg gu tar ngir gis Yeesu, seeni mbokk yu di wax ne dañuy topp ko tere nañu leen wax ci Njèwam. Malaaka ya xool nañu mbir mi, te ñu yërëm ndaw ña desoon, ñi bëggoon feeñug Seen Boroom.”

“Beneen malaka bu réy bu am [ñaaréelu malaka bi] sant nañu ko mu wàcc ci suuf. Yeesu def ci loxoom ab mbind, te bi mu agsee ci suuf, mu wax ak kàddu gu mag ne: ‘Babilon dafa daanu, dafa daanu.’ Noonu gis naa ay ñi ñàkk yaakaar baat bi dellu yokk seen bët jëm ci asamaan, di xool ak ngëm ak yaakaar ngir feeñug seen Boroom. Waaye ñu bare dafa mel ni dañuy des ci xalisug xel gu ñaaw, mel ni dañu nelaw; teewul gis naa ci seen kanam mandargay naqar wu xóot. Ñi ñàkk yaakaar baat bi gis nañu ci Mbind mi ne dañoo nekkoon ci waxtuw yéex bi, te war nañu muñ ak patience ba gis amalug peeñ mi. Benn firnde bi leen yonnee ñu xaar seen Boroom ci atum 1843, mooleen yonnee it ñu yaakaar ko ci 1844. Waaye gis naa ne ñi ëpp ci ñoom amuñu woon dooley xel gi màggaale woon seen ngëm ci 1843. Seen ñàkk yaakaar dafa woyofal seen ngëm.”

«Naka noonu Yàlla boolee seen baat ci yu ñaareelu malaaka bi, mbooloom asamaan séddoo nañu ak yéene gu gën a tar ci li waare bi di jur. Ñu gis nit ñu bare ñi yëngoo turu Kirisiyan, dëddu ak xeeb, ak ñaawtéef, ci kaw ñi déggóon nañu te dénkalees nañu. Bi kàddu yaa ngi rot ci tuñu-kàttan yu ñu di ree, ne: “Dungeen yéegagul ba tey!” malaaka mu bind leen. Malaaka ma wax ne: “Ñu ngi ñaawal Yàlla.” Teññees na ma ma dellu xool bàkkaar bu mel noonu buñu defoon ca jamono yu yàgg ya. Ñu yóbbu woon Ilyaas ca asamaan, te mbubbam daanu woon ci Elisee. Noonu ndaw ñaaw ña, ñi jàngoon ci seen waajur a xeeb nit ku Yàlla, topp Elisee, di ko ree ak ñaawtéef naan: “Yéegal, yaw bopp bu ñuul; yéegal, yaw bopp bu ñuul.” Noonu, bi ñuy toroxal surgaam, dañuy toroxal Yàlla, te séen mbugal dikk leen fa ak foofa. Noonu itam, ñiy ñaawal te di ree xel ci xalaatu ga ñu naan saints yi dinañu yéeg, merum Yàlla dina leen dal, te dees na leen a yéegal ne du mbir mu yomb a foog ak Seen Boroom Bindkat.»

«Yeesu santaneene beneen malaaka yu des ngir ñu wéy gaaw, ngir dundalaat te dëgéral ngëm gu néew ndank ndankug ay nitam, te waajal leen ngir ñu xam bu baax ndigalum ñaareelu

malaaka bi ak yëngu-yëngu bu am solo bi mu nekkoon di ñëw ci asamaan. Gis naa ne malaaka yooyu jot nañu ci Yeesu kàttan gu réy ak leer gu réy, te ñu wéy gaaw jëm suuf ngir matal seen sas, di dimbali ñaareelu malaaka bi ci liggéeyam. Leer gu réy daldi leer ci kaw nit ñi Yàlla, bi malaaka ya di wax caat naan: “Xoolleen, Boroom céet gi ngi ñëw; génneen ngir daje ak Moom.” Noonu gis naa ne ñi dañu woon yaqu ya jóg, te ci déggoo ak ñaareelu malaaka bi ñu yégle naan: “Xoolleen, Boroom céet gi ngi ñëw; génneen ngir daje ak Moom.” Leer gi joge ci malaaka ya duggoon na ci lëndëm gi fu nekk. Seytaane ak ay malaakaam wutoon nañu a tere ngir leer googu bañ a law te bañ a am njariñ li mu waroon a jur. Ñu xeex ak malaaka yi joge asamaan, di leen wax ne Yàlla nax na nit ñi, te doonte ak seen leer ak seen kàttan yépp, duñu man a tax àddina gëm ne Kirist di ñëw. Waaye doonte Seytaane doon jéem a tëj yoon wi ak a dindi xel yi nit ñi ci leer gi, malaaka yi Yàlla sax nañu ci seen liggéey....»

«Bi liggéeyu Yeesu jeexee ci béreb bu sell bi, te Mu dugg ca gën a sell ba, taxaw fa kanam gaal gi ëmb yoonu Yàlla, Mu yónni beneen malaaka bu am doole ak ñetteelu yégle ci àddina si. Ñu teg ab mbind ci loxoy malaaka ba, te bi mu wacce ci suuf ak kàttan ak mággaay, mu yéglee moytuwu bu ragal ak jàqle gu gëna tar ga nit masul a dégg. Bataaxal boobu dañu ko defe woon ngir def ay doom Yàlla ñu moytu, ci leen di won waxtuw nattu ak metit mi nekkoon ci seen kanam. Malaaka ba ne: “Dinañu leen dugal ci xare bu metti ak rab wi ak nataalam. Seen benn yaakaar ci dund gu dul jeex mooy ñu sax ci dal. Doonte seen bakkan nekk ci lu war a reer, war nañu tëj dégg gi bu baax.” Ñetteelu malaaka ba jébbal na yégleem ni: “Fii la muñu gaayi Yàlla nekk; fii la ñiy sàmm ndigali Yàlla ak ngëmug Yeesu nekk.” Bi mu delloo wax yooyu, mu jublu ci kër Yàlla ga nekk asamaan. Xel yu ñépp ñiy nangu yégle bii, dañuy jème ca gën a sell ba, fa Yeesu taxaw kanam gaal gi, di fa def ndimbalum mujj ngir ñépp ñi yërmande di xaarati ba tey ak ngir ñi door yoonu Yàlla cig xamul. Njubte boobu dañuy ko defal ñi jub te dee, ak itam ñi jub te dund. Mu ëmb ñépp ñi dee woon ak wóolu ci Kirist, waaye gannaaw jotuñu woon leer gi ci yoonu Yàlla, dañu bàkkaar cig xamul ci seen moytu ay sàrtam.» Early Writings, 245–254.

Ay xët yu néew gannaaw ci téere boobu, bi muy waxaat ci benn xeet xalaat yi ñu fi waxoon, Sœur White moom day wone ne bañ a nangu ñetti yégle yi ci taarixu Millerite, dafa amoon misaal bu ko jiitu ci taarixu Kirist. Foofa, jox na ñaari seede yu firndeel ne am na jëfandikoo bu nattu buy dem ndank-ndank, te dafay laaj ndam ci ku nekk nattu ngir man a jáll ci baneen nattu bi ci topp.

“Gis naa mbootaay bu taxawoon bu ñu ko wottu bu baax te ñu dëgër, di joxul benn ngërëm ñi bëgg a yëngal ngëm gu sampu jëmm kanam mbooloo mi. Yàlla xool leen ak nangu gu baax. Ñu won ma ñetti jéego yi — yëgleb malaaka bu njëkk bi, bu ñaareel bi, ak bu ñetteel bi. Malaaka mi doon ànd ak man ne: ‘Alal kërëm ngir kooku miy yëngal benn xeer walla yëngu benn pins ngir yégle yi. Xam-xam gu dégg gi ci yégle yii am na solo bu mágg lool. Peccu bàkka yi dafa sax ci ni ñu leen di nangu.’ Gannaaw loolu ñu dellu wacce ma jar ci yégle yii, te gis naa ni askanu Yàlla jëndee woon seen njàng mi ak njëg ju jeexul. Jot nañu ko woon ci kaw coono yu bare ak xare yu metti. Yàlla yonnee na leen ndànk ndànk, ba mu teg leen ci benn dal bu dëgër, bu dul yëngu. Gis naa nit ñuy jegen dal ba, di seet fondaasiyon bi. Am ñenn ci mbégte lañu ci daldi dëkku ci saa si. Ñeneen tàmbalee sikk ci fondaasiyon bi. Dañoo bëggoon ñu def ay yeesal, te noonu dal ba dina gën a mat, te askan wi gën a am mbégte. Am ñenn jóge ci dal ba ngir seet ko, te wax ne, dafa teggeek na ko ci lu wrong. Waaye gis naa ne lu ëpp ci

ñoom taxawoon nañu bu dëgër ci kaw dal ba, di dénk ñi jóge ci kawam ñu bàyyi seen ñaawteef yi; ndaxte Yàlla mooy Tabaxkat bu Mag ba, te dañoo doon xeex ak moom. Dañu fàttaliku liggéey bu yéemu bi Yàlla def, bi leen yóbbu ci dal bu dëgër ba, te ci benn booloo ñu yékkati seen bët jëm asamaan, ak baat bu kawe ñu màggal Yàlla. Loolu laal na ñenn ci ñi doon ñaawteef te bàyyi dal ba, ba ñu dellu ak xel mu suufel, tegenaat ci kawam.”

«Dama ma xamal ci yëgleb ngëneel njëkkug ñëwug Kirist. Yonn nañu Yowaana ak xelum ak kàttanu Eli [te muy misaal bu yëgleb malaaka bu njëkk bi] ngir waajal yoonu Yeesu. Ñi bañoon seede si Yowaana, jariñuñu ci njàngale yi Yeesu [te muy misaal bu yëgleb malaaka bu ñaareel bi]. Seen bëggadi ci yëgleb bi doon wax ñëwam moo leen teg ci bérab bu tax ne mënuñu woon a nangu bu baax loos dalil yi gën a dëgër ne mooy Almasi bi. Seytaane jiite na ñi bañoon yëgleb Yowaana ngir dem gën a sore, ba bañ te daajal Kirist [te muy misaal bu yëgleb malaaka bu ñetteel bi]. Ci li ñuy def loolu, dañu leen bopp seen bopp ci bérab bu tax ne mënuñu woon a jot ci barke ba ca bésub Pentekot [te muy misaal bu malaaka bi nekk ci Peeñu 18], mi leen di jàngal yoon wi jëm ca kër-yàlla bu asamaan. Xottiku ràbbu kër-yàlla gi wone ne sarax yi ak ndigali Yawut ya deesulati leen a nangu. Sarax su mag sa joxe woon nañu ko, te nangu nañu ko, te Xel mu Sell, mi wàccoon ca bésub Pentekot, yóbbu xel yi taalibe yi sore kër-yàlla su suuf si jëm ca kër-yàlla su asamaan, fa Yeesu dugg ak deretam moom ci boppam, ngir tuur ci taalibe yi njariñi jëggëlam. Waaye Yawut ya des nañu ci lëndëm gu mat. Ñu ñàkk bépp leer gu ñu manoon a am ci pexe mucc mi, te sax di wéeru ci seen sarax yi ak seen sarax-jox yi amul njariñ. Kër-yàlla su asamaan moo wuutu kër-yàlla su suuf si, waaye amuñu woon xam-xam ci coppite googu. Moo tax mënuñu woon a jariñoo ak rammug Kirist ci bérab bu sell bi.»

“Ñu baree xool ak tiit yoon wi Yawut ya jaaroon ci bañ Almasi bi ak daaj ko ci bant bi; te bu ñuy jàng jaar-jaaralu ñaawtéefal gu toroogu ñeel ko, dañuy xalaat ne dañu ko bëgg, te duñu ko weddi woon ni Piyeer def, walla daaj ko ci bant bi ni Yawut ya def. Waaye Yàlla miy jàng xol yu ñépp, jébbal na ci nattu mbëggeel moomu ñu waxoon ne dañu am ci Yeesu. Asamaan mépp dafa seetaan ak far mbooloo nanguy bataaxalub malaaka bu njëkk bi. Waaye ñu bare ci ñi wax ne dañu bëgg Yeesu, te di jooy bu ñuy jàng nettali bant bi, ñoom lañu xeeb xebaar bu baax bi ci ñëwam. Fekkit, bër nañu bataaxal bi ak mbégte, waaye wax nañu ne naxla la. Sib nañu ñi bëggoon feeñam, te génne leen ci kërki yi. Ñi bañoon bataaxal bu njëkk bi, manulñu woon a jariñoo ak bu ñaareel bi; noonu itam jariñoo wuñu ak yuuxu guddi gi, gi waroon a waajal leen ngir ñu dugge ak Yeesu, ci ngëm, ca barab bu gën a sell ba ci kër-yàlla gu kawe ga. Te ci bañ ñaari bataaxal yi jiitu, lëndëmal nañu seen xam-xam ba tax duñu gis benn leer ci bataaxalub malaaka bu ñetteel bi, bi di wone yoon wi jëm ca barab bu gën a sell ba. Gis naa ne ni Yawut ya daajoon Yeesu ci bant bi, noonu la yépp yi tudd-sax rek ne ay kërki daajee bataaxal yii; moo tax xamuñu yoon wi jëm ca barab bu gën a sell ba, te manulñu a jariñoo ak rammukatug Yeesu fa. Ni Yawut ya, ñiy joxe seen sarax yu amul njariñ, noonu it ñuy yékkati seen ñaan yu amul njariñ ca néeg ba Yeesu bàyyi; te Seytaane, mi bannex ak naxla gi, sol na melokaanu diine, te di gindi xel yi ñu tudd ne ay Kiristaan yii jëm ci moom ci boppam, di liggéey ak kàttanam, ak ay tektalëm, ak ay kéemaan yu fen, ngir tēj leen bu baax ci siiwam.” Early Writings, 258–261.

Ay kàddu yi nekk ci téere bi tudd **Early Writings** jàngalees na leen yoon yu bari jaarale ko ci ministère **Future for America**. Waaye am na dëgg yu ay kàddu yooyu mel ni dañuy wone te

seetluwul woon leen.

Màndarga yu melokaanu Millerite bi, samp na ci bari yëngu-yëngu yeesal yu nekk ci Biibël bi. Bu amul benn xam-xamu gu doy ci màndarga yi ñu gis ci bépp yëngu-yëngu yeesal, xéy na loolu ne kenn maneesul a dégg solo taxawaayu wuute bi nekk ci diggante waxtu bi benn yégle “agsee” ak waxtu bi mu “am kàttan.” Te itam, xéy na ne ñu bare ci ñi xam yëngu-yëngu yeesal yi waralante, récc na leen ay melokaan yu am solo lool ci màndarga yu wuute yi yëngu-yëngu yeesal yi.

“juróom ñi dox” yi, yu teyal xew-xew yi ci njàlbéenug Adventism ak xew-xew yi ci mujju Adventism, mooy leer gi ñuy ubbi lu jiitu jeexug xeloo. Ñu xamal na nu ne “juróom ñi dox” yi dafa tektal ñoom ñaar-ñaar “melokaanu xew-xew yi di am ci suufu yéglebëj biir ak ñaareelu malaaka yi,” ak it “xew-xew yu ëllëg yi dees leen feeñal ci seen toftale.” “Juróom ñi dox” yi yore nañu signé Alpha ak Omega.

“Melokaanu xew-xew yi” am “ci suufu yégle bu njëkk bi ak ñaareel bi,” dafay misaal xew-xew yi di am “ci suufu yégle bu ñetteel malaaka bi.” Ba ñu sant Yowaana mu bindul li juróom-ñari dënn yu mag ya wax, ndigal loolu dafa woon misaal ndigal li ñu jox Dañeel mu tëj téereem, ndaxte dees nu xamal ne gannaaw ba “juróom-ñari dënn yu mag ya waxee seen baat,” ndigal gi dikk na ci Yowaana ni ci Dañeel ngir téere bu ndaw ba: “Tëjël yooyu juróom-ñari dënn yu mag yi wax.”

Esekiyel ak Yowaana ñoom ñaar ñi ñu ngi wone ne askanu Yàlla lekk nañu ndigalu wax ji ci kaaraangeg malaaka bu jëkk ba ca atum 1840, te yonent Yeremi moo wone na nak nañu réccoo ci biir askanu Yàlla bi yégle bu malaaka bu jëkk ba mel ni dafa lajj.

Baat yi gise nañu ko, te lekk naa leen; te sa kàddu nekk na ma bànnex ak mbégteb sama xol; ndaxte tudd nañu ma ci sa tur, Yow Boroom bi Yàlla buy jiite mboolooy xarekat yi. Togagu ma woon ci ndajeey ñiy ree, te béguma woon; ma toog sama bopp ndax sa loxo, ndaxte feesal nga ma ak mer. Lu tax sama metit di sax ba fàww, te sama gaañu du fajiku, ba bañ a wér? Ndax dangaa nekk ci man mel ni ku fen, ak ni ndox mu doywaarul? Moo tax Boroom bi waxe naan: Su nga dellusee, dinaa la delloo, te dinga taxaw samakanam; te su nga génne lu jafe-jafe ji neexul, te tànn lu ëpp solo ci lu yàqu, dinga mel ni sama gémmiñ; nañu dellu ci yaw, waaye yaw bul dellu ci ñoom. Te dinaa la defal askan wi miir gu xonq buy weex bu ñu tëj bu baax; dinañu la xare, waaye duñu la man dara; ndaxte maa ngi ànd ak yaw ngir musal la te wallu la, la Boroom bi wax. Te dinaa la musal ci loxob ña bon, te jotil la ci loxob ñi tiitloo. Yeremi 15:16–21.

Yeremiya dafa gisgisu téere bu ndaw bi, ni ko Yowaana ak Esekiyel itam dafa ko gis, te moom itam dafa lekk yonent bi; waaye yonent boobu nekk na yonent bu mel ni ndox mu yàqu, mu wéy. Mu mel ni Yàlla dafa fen, te loolu nag manul a am muk; waaye jiiñu “fen” boobu moo tax nu man a xam ne Yeremiya nekk na ci njàqareg njekk ba Millerite yi amoon, gi Xabakuk diirale woon.

Dinaa taxaw ci sama wottu, te sampu ma ci kaw wet gi, te xool ba gis li mu may wax, ak li ma wara tontu bu ma yeddalee. Noonu Boroom bi tontu ma, ne ma: Bind peeñ mi, te leerale ko bu baax ci bant yi, ngir kiy jàng ko man a daw. Ndaxte peeñ mi am na jamono ju ñu ko dogal; waaye ci mujj ga dina wax, te du fen; doonte mu yéex, xaaral ko, ndax dina ñëw wóor-wóor, du yéex. Habakkuk 2:1–3.

Mbirum yëgóobu malaaka mu njëkk bi bindoon nañu ko ci tablo bu njëkk ba ñu tudde 1843, bi “loxo” Yàlla jiiitewoon.

«Maa gis ne kaartu 1843 bi nit ñeel ndigal ak loxo Boroom bi la woon, te waruñu ko soppi; lim yi itam mel na ni Mu ko bëggé woon; ne loxoom dafa nekkoon ci kawam te Mu nëbb benn njuumte ci yenn lim yi, ba kenn mënu ko gis, ba keraak ba loxoom dindiwul.» Early Writings, 74.

“Waxtu bi Yàlla tëraloon” bu 1843 dañu ko wone woon ci tabloo bi, te looloo tax ñuy ko wax tabloo bu 1843. Ñu siiwal na ko ci 1842, ngir matal ndigal li nekk ci Habakuk mu ne, “bindal gis-gis bi, te leeral ko ci tabal yi.” Gis-gis bi waroon nañu koo leeral ci “tabal yi,” ci jamono bu bari, te loolu mooy wone ne gannaaw bi Boroom bi jële na loxoom ci njuumte ga nekkoon ci tabloo bu 1843, dinañu ko yéwatal ci tabloo bu mag ñi bu 1850. Njuumte ga moo jur ndaq bu njëkk bi, te Yereimi moo taxawal ñi lekkoon téere bu ndaw bi ci 11 Awuut 1840 te seen yaakaar dafa yàqu bi waxtu bi Yàlla tëraloon bu 1843 amul.

Ba Yereimiya lekkee téere bu ndaw bi ci atum 1840, loolu nekkoon “mbégte ak bânneexu” xolam; waaye bi naqar gu réy ga agsee, dootul woon “bég,” te mu “toog moom donj ndax” “loxob” Yàlla. Loxob Yàlla dafa tëj woon “njuumte ci yenn lim yi,” te loolu tax Yereimiya xalaat ne xeyna Yàlla fen na. Dig ba ñu jox Yereimiya mooy ne bu “delloo,” bàyyi dējooam, Yàlla dina def Yereimiya muy “gémmini” Yàlla. Bu Yereimiya delloo ci Yàlla, génñ ci naqaram, te nangu ne mu ngi woon ci jamonoy yéex bi ci léebug fukki janq, Yàlla dina ko jëfandikoo muy kiy waxal ci wér ba fanweeri waxtu bi feeñ gi war a agsi te dootul yéex.

Li taxawaay yi fii mooy dëgéral ne ak bépp yégleb malaaka yi, seen “agsi” ak seen “may kàttan” di indi ab yégleb buy jox dund ak dee, te mooy jur ñaari wàll yu bokk ci jaamu. Ñetti malaaka yi ñooy ñetti jéego yu nekk ci benn doxalin bu yokk ak natangu. Li gën a am solo ci njiitu wax ji nu bëgg a jàpp mooy ne, doonte xam-xamu juróom-ñaari dënnu yi deñkoon ko lu gaaw gannaaw agsug “jamonoy mujj” gi ci 1989 bi juróom-benneel aaya yu mujj yi ci Daniel ubbeeku, di yégle jeexital àtte bi, am na beneen ubbeeku juróom-ñaari dënnu yi ci mujjug taariixu malaaka bu ñetteel bi.

Jàngoro njàlbéenug Adventisme tambalee na ci ubbite malaaka bu jëkk ba ci atum 1798, te mu jeex ci ubbite dëgg gu Boroom bi daan tëye ak loxoom ngir jur benn naqaru xel. Gannaaw loolu mu yékkati loxoom (ubbi ko), te mu wone ndigëlu waxtu wi yàgg ba.

Jëfandikook yi mujjug Adventism tàmbele ci ubbiñu bës bu ñetteelu malaaka ba ci atum 1989, te mu jeex ci ubbiñu dëgg gu Boroom bi daan sàkk ci ay loxoom ngir jur benn nàkkar. Léegi mi ngi di teq loxoom, ba tax mu ngi ubbiwaat yégleb nàkkar bu njëkk ak waxtu bi ñu yàgg a xaar. Mu ngi ubbi njariñu 18 Suleet 2020.

Moo tax na Boroom bi wax ni: Su fekkee nga dellu, dinaa la delloo, te dinga taxaw sama kanam; te su fekkee nga génne lu jafe ja, ba ñaaw ji, dinga mel ni sama gémmini. Nañu dellu ci yow, waaye yaw bul dellu ci ñoom. Te dinaa la def ci nit ñi miir ubéj gu ñu tata wu dëgër; dinañu la xeex, waaye duñu la man, ndaxte maa ngi ànd ak yow ngir musal la te xettali la, la Boroom bi wax. Te dinaa la musal ci loxo aay ñi, te dinaa la jot ci loxo ñi naqari. Yereimi 15:19–21.

